

English is highly motivating since it enables to perform job related functions in the foreign environment.

REFERENCES

1. Miram G., Gon A. Professional Translation / G. Miram, A. Gon // Text book. – K.: Elga, Nika-Center, 2003. – 136 p.
2. Daron Acemoglu, David Autor. Skills, Tasks and Technologies: Implications for Employment and Earnings. Available at: <https://economics.mit.edu/files/7006>
3. Filipovic, Luna. (2018). Language Contrasts in Translation: Cognitive and Practical Consequences. *Belgrade English Language and Literature Studies*. 10. 39-66. 10.18485/bells.2018.10.3.
4. Guénette M.-F. (2021). Insights into technical translation course design. *Current Trends in Translation Teaching and Learning E*, 8, 196 – 234. <https://doi.org/10.51287/cttle20217>
5. Non-standard employment around the world: Understanding challenges, shaping prospects. Available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms_534326.pdf
6. Pop, C. M. (2017). Technical translation teaching and learning at initiation level: Methodological considerations. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*. [Online]. 4(1), pp 291-296. Available at: www.prosoc.eu
7. Robinson, D. *Becoming a Translator. An Accelerated Course*. London and New York: Routledge, 1997.

Радомський Ігор

Інститут педагогічної освіти і освіти
дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
м. Київ

РОЗВИТОК КОМПЕТЕНЦІЙ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПОЛЬЩІ, ЧЕХІЇ, СЛОВАЧЧИНІ І УКРАЇНІ

Ключові слова: педагогічний персонал, компетенції викладача, підвищення кваліфікації, внутрішня система підвищення кваліфікації викладачів.

Суспільні зміни та удосконалення системи освіти призводять до змін вимог, що висуваються до педагогічного персоналу закладів вищої освіти.

Зміст освіти переосмислюється та представляється як простір компетенцій. Це, в свою чергу, вимагає підвищення якості професійної підготовки педагогічного персоналу у відповідності з пріоритетними напрямками розвитку вищої школи та потребує застосування компетентнісного підходу.

Зважаючи на те, що компетенції викладача вищої школи є важливим індикатором його діяльності, актуальним є завдання уніфікації підходів до визначення компетентнісної сфери викладачів в умовах змін та розробки діагностичного інструментарію.

Підсумком проведених розвідок слугували результати міжнародного проекту № 21720008 «Компетенції викладачів вищої школи в добу змін» (сайт проекту:

<http://histecc.kubg.edu.ua>) метою якого було визначення та діагностика комплексу компетенцій викладачів вищої школи, що відповідають вимогам часу, та подальшої стандартизації їхньої діяльності в Польщі, Чехії, Словаччині і Україні [1].

Визначення та діагностика компетенцій педагогічного персоналу закладів вищої освіти була здійснена на основі міжнародного досвіду чотирьох країн-учасниць. Основна мета проекту була досягнута через компаративістський аналіз сутності та стану розвитку компетенцій у країнах-партнерах, подальшої розробки рекомендаційних висновків та стандартизації результатів діяльності викладачів.

Зроблені міжнародними дослідницькими командами висновки щодо результатів діагностики компетенцій викладачів вищої школи, їхнє узагальнення дали підстави для обґрунтування рекомендацій щодо певних змін, які доцільно здійснити на інституційному, національному та європейському рівнях. Ці рівні є певними ієрархічними паралелями на яких, відповідно до ступеня узагальнення, мають відбуватися зміни у змісті, способах організації та управлінні діяльністю викладачів вищої школи як системи взаємопов'язаних вимог до їхньої професійної компетентності. До таких рекомендацій можна віднести:

- На рівні закладів вищої освіти доцільно запроваджувати внутрішню систему підвищення кваліфікації викладачів на основі диференційованого підходу до формування цільових груп за результатами попередньої діагностики та запровадивши наступні тематичні напрями: - діагностика компетентнісного розвитку педагога (спрямований на виявлення труднощів у роботі викладачів, які знижують результативність їхньої діяльності, діагностику і самодіагностику, розробку власних програм компетентнісного розвитку); - компетентнісна парадигма сучасної вищої освіти (спрямований на ознайомлення викладачів з тенденціями розвитку освітньої політики ЄС, напрямками реформування національної системи освіти, новими вимогами до компетенцій викладача вищої школи); - компетентнісний розвиток педагогічного персоналу (спрямований на реалізацію викладачами власних програм компетентнісного розвитку, варіативність вибору викладачами індивідуальних стратегій компетентнісного розвитку); - компетентнісні практики (спрямовані на обмін інноваційним досвідом, запровадження в освітній процес нових освітніх технологій). Ефективність реалізації системи підвищення кваліфікації може забезпечуватися відповідними електронними навчальними матеріалами та Інтернет-платформою науково-методичної підтримки професійної діяльності педагогів.

- Адаптація на національному рівні цілей вищої освіти до локальних соціально-економічних умов, демографічних змін та вимог ринку праці.

- Запровадження на національному та інституційному рівнях стандартизованих процедур щодо оцінювання якості діяльності викладачів, що передбачатимуть врахування таких аспектів: визначення сукупності вимог щодо розвитку професійної компетентності викладачів; врахування освітніх результатів студентів як індикатора професійної діяльності викладачів; введення процедури інспекторату (performance standards) професійних досягнень викладачів вищої школи як певної процедури незалежного моніторингу та оцінювання якості їхньої діяльності; застосування системи стимулів та заохочень викладачів з урахуванням досягнутих результатів та інше.

- На інституційному рівні доцільно організувати та вводити в освітню практику систему самооцінювання (self-evaluation) викладачами сформованості власних компетенцій.

- Розробка загальноєвропейських орієнтирів щодо стандартів діяльності викладачів вищої школи як певної рекомендаційної, компетентнісної рамки діяльності викладача вищої школи.

- Реорганізація системи управління, фінансування і менеджменту освіти шляхом децентралізації, дерегуляції, розбудови взаємопов'язаних прямих і зворотних зв'язків закладів вищої освіти з стейкхолдерами.

- Запровадження інституційної, академічної й фінансової автономії закладів вищої освіти, запровадження університетсько-базованого менеджменту як нової моделі інституціонального управління, де професійність та відповідні компетенції викладача є ключовою умовою ефективної діяльності закладу вищої освіти.

Таким чином, системне дослідження та оцінювання компетенцій викладачів вищої школи, виявлення у країнах-партнерах (Україна, Польща, Чехія, Словаччина) певних загальних чинників, які впливають на їхню діяльність на глобальному та локальному рівнях дало змогу запропонувати рекомендації щодо змін у змісті, способах організації та управлінні діяльністю викладачів закладів вищої освіти.

Окреслені рекомендації можуть слугувати орієнтирами для подальшої розробки теоретичних, практичних та діагностичних підходів щодо стандартизації діяльності викладачів закладів вищої освіти на різних рівнях: інституційному, національному та загальноєвропейському.

ЛІТЕРАТУРА

1. Результати дослідження та загальні рекомендації щодо стандартизації діяльності та компетенцій викладачів вищої школи в добу змін [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1D4U6zU4oN9pfj40hrcSPDm-czFGqLfiB/view>

Романюк Оксана

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
м. Київ

ЧОТИРИВИМІРНА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ ЯК СУЧАСНА ПАРАДИГМА ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ключові слова: чотиривимірна модель навчання, компетентнісний підхід, заклади вищої освіти, освітні програми.

В умовах глобалізації, розвитку інформаційних технологій та інноваційної діяльності функції освіти значно розширюються, тому постає гостра потреба в кардинальних змінах системи освіти, що сприятимуть оновленню раніше застосовуваних моделей навчання. Зрозуміло, що існує об'єктивна необхідність переходу від традиційної (знаннєвої) моделі до використання компетентнісного підходу в підготовці фахівців, які будуть успішними і здатними відповідати на виклики, що виникають у сучасному глобалізованому суспільстві.

Організація Об'єднаних Націй сформулювала 3 глобальні цілі, в досягненні яких освіта повинна відігравати важливу роль: